

A bírói ev. ref. egyház esperesi hivatala. é. 228
1902.

A

NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1901. szeptember hó 11-én

MÁTÉSZALKÁN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

MÁTÉSZALKA,
WEISZ ANTAL KÖNYVNYOMDÁJA
1902.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye
1901. szeptember hó 11-én Mátészalkán tartott közgyűlésének
JEGYZŐKÖNYVE.

JELEN VOLTAK:

Segesváry József esperes, **Földvály Sándor**

helyettesített e. m. gondnok mint elnökök.

Ujlaky Gábor

Lövey Pál

Vityi Bertalan

Korány János

Berey József

egyházi

Földvály Sándor

Dienes Lajos

tanács bírák.

világi

Jegyző: Ujlaky Gábor.

Lelkészek közül: Szabó Gusztáv szamoszegi, Veress Imre irinyi, Tukacs Lajos ny.-megyesi, Havas Gyula börvelyi, Ladányi Endre géresi, Tukacs Albert mérki, Király István ó-pályi, Mauritz Árpád n.-dobosi, Sárközy Ignác paraszniai, Kincses István mátészalkai.

Egyházak képviselői: Szilágyi István paraszniai, Molnár Bálint n.-ecsedí, Szabó Sámuel mátészalkai, Nagy Elek n.-károlyi, Papp Lajos mérki, Orosz Bálint ny.-megyesi, Nagy Ferencz irinyi, Filep János gondnok, Kun Lajos presbyter a szamoszegi egyház részéről.

Ezen kívül számos hallgató.

1. Esperes ur buzgó imádsága után jelenti, hogy egyházmegyei gondnok ur, hozzá küldött táviratában tudomására hozza, hogy jelen

gyűlésünkön más nemű halaszthatlan teendői miatt, részt nem vehet: ugyanazért Földvály Sándor legidősebb tanácsbíró urat a társelnöki szék elfoglalására felkéri.

Domahidy Elemér e. m. gondnok urnak meg nem jelenhetése sajnálattal vétetik tudomásul: Földvály Sándor e. megyei tanácsbíró ur a társelnöki szék elfoglalására egyházmegyei gyűlésünk által is felkérletvén, — azt elfogadván — a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

2. Ugyancsak Esperes ur jelenti, hogy Uray József egyház-tanácsbíró ur betegség, Ilosvay Aladár, Szintay István, Szilágyi Dienes és Kacsó Károly világi tanácsbíró urak több nemű halaszthatlan teendőik miatt jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetnek.

Sajnos tudomásul vétetik.

3. Képviselők megbízó levelei
Levéltárba tétetnek.

4. Esperes ur időközi jelentésében előadja, hogy Szarka Károly volt ó-apáti lelkész, egy évi és három havi hivataloskodása után, vetési lelkészszé választatván — helyére meghívás útján Pótor Elemér szatmárnémeti segéd lelkész választatott s a választás ellen a törvényben előírt idő alatt felszólalás nem adatván be: a választást megerősítette.

Esperes ur eljárása helyeslőleg vétetik tudomásul, s elválasztott ó-apáti lelkész Pótor Elemér egyházmegyénkbe bekebelezetetik.

5. Ugyancsak Esperes ur időközi jelentésében közgyűlésünk tudomására hozza, hogy a tanítói karban következő változások történtek: Tulogdi Anna kántor-jánosi tanítónő helyébe Filep Gizella m.-turi okleveles rendes tanítónő választatott. Ér-Endrédről eltávozott Daróczi Pál helyettes kántor tanító helyébe Bányai István okleveles rendes tanító, ugyancsak ott Csurka Julia ideiglenes tanítónő oklevelet nyervén, rendes s állandó tanítónőnek választatott meg. Szaniszlói tanítóságról lemondott Jánki Viktor helyébe Nagy Kálmán ramocsaházi tanító választatott, Jánki Viktor pedig Király-Daróczra választatott meg.

Tudomásul vétetik.

6. Ugyancsak Esperes ur időközi jelentésében előadja, hogy Szabó Gusztáv szamoszegi lelkész, az iskolai körlátogatásról lemondván,

az egyházmegyei gyűlés Esperes urat bizta meg, hogy a tanügyi bizottság elnökének ajánlatára körlátogatót nevezzen ki: ennek megfelelőleg a tanügyi bizottság elnökének javaslatára Szarka Károly ó-apáti lelkészt nevezte ki, de a ki eközben más egyházmegyébe választatott meg, így megbízatásának meg nem felelhetvén: e tárgyban újabb intézkedést kér.

Egyházmegyei közgyűlésünk Esperes urat ismét megbizta, hogy a tanügyi bizottság elnökének meghallgatásával iskolai körlátogatót nevezzen ki.

7. Esperes ur előadja, hogy az 1848-ik évi XX. t.-cz. életbe lép-
tetése iránt újabban megindult országos mozgalomhoz való csatlakozásra
nézve, azon helyzetben lévén egyházmegyénk, hogy az e tárgyban már
tiz évvel ezelőtt, és pedig kezdeményezőleg nyilatkozott, s ugyan akkor
csatlakozás végett az összes ev. ref. egyházmegyék és kerületekhez e
nyilatkozatát megküldte, az 1891-ik évi zsinathoz felterjesztés céljából:
most elégnék tartja csak annyit hozni javaslatba: mondja ki egyházmegyei
közgyűlésünk, hogy ezen felterjesztésben foglaltak és mondottakhoz ma
is mindenben ragaszkodik.

Egyházmegyei közgyűlésünk, ezen felterjesztést ma is
elfogadja, magáévá teszi s hozzá mindenben ragaszkodik.

A felterjesztést ezennel jegyzőkönyvbe veszi a mint következik:

Felterjesztés

**az egyetemes magyar ev. ref. egyház legközelebb összeülendő
országos zsinatához.**

A hazai mindkét hitvallásu evangélikusok vallásszabadságát s önkor-
mányzati jogát biztosító 1790/91. XXVI. t. cz. megalkotása után, több
mint félázaddal létrejött, a szintén királyilag szentesített 1848. XX. t. cz.
mely a törvényesen bevett keresztyén vallásfelekezetek közt a teljes jog-
egyenlőséget megállapítván, ez elvnek megfelelőleg a 3. §-ban elrendelé,
hogy „minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségei közál-
ladalmi költségek által fedeztessenek s ez elvnek részletes alkalmazásával
a miniszterium az illető hitfelekezetek meghallgatásával a közelebbi tör-
vényhozás elébe kimerítő törvényjavaslatot fog előterjeszteni.”

Közel félszázad mult el ismét ez utóbbi törvényczikk megalkotása
óta a nélkül, hogy az ige testté vált s az abban kimondott igazság a
bevett vallásfelekezeteknek kiszolgáltatót volna, — a „tökéletes egyen-
lőség és viszonyosság” mai napig csak papiroson maradt.

Történtek ugyan e törvényczikk életbeléptetésére koronként kísérletek, de azok közbejött akadályok miatt meghiusultak.

Igy mindjárt a nevezett törvényczikk megalkotása után 1848. szept. 1. és több napjaiban megtartotta akkori boldog emlékű vallás- és közoktatási miniszter báró Eötvös József Budapesten, a mindkét hitvallásu evangélikus és az unitárius felekezetek köldötteivel a törvény meghagyása szerint az értekezletet, de annak tanácskozásai és megállapodásai a csakhamar bekövetkezett nehéz idők miatt kellő eredményre nem vezettek.

Majd megindult a kísérlet e törvénynek úgy a hogy valósitása iránt a Thun-korszakban vagy a hirhedt pátens idejében is, de ekkor legféltettebb örökségünk, autonomiánk kivántatván érte cserébe, visszautasítottuk azt különösen azon okból is, mert egy alkotmányos uton hozott törvénynek reánk háruló bármily nagy jótéteményét nem akartuk törvénytelen állapotok közt törvénytelen kormány kezéből elfogadni.

Végül az uj alkotmányos árában maga az 1868. évi LIII. törvényczikk is mindjárt a bekezdésben kilátásba helyezte az 1848. XX-ik törvényczikk megvalósítását, ezt mondván: "Addig, míg a vallásfelekezetek egyenjogúsága törvény útján általánosan szabályoztatnék, az 1848. évi XX. t. cz. alapján: a keresztyén vallásfelekezetek viszonyosságát illetőleg rendelkeznek" stb.

Ezekből nyilván kitűnik, miszerint a többször hivatolt 1848. XX. törvényczikket létrejötte óta egy államkormány sem adta fel, sőt mindenik elismerte annak kötelező erejét, valamint elismerte maga az ujjabb alkotmányos törvényhozás is.

S bár mindezek alapján sürgethettük volna már régebben is a nevezett törvényczikk életbeléptetését; de tekintve az édes haza testén a vészes idők által ütött számtalan sebet, tekintve az álladalom sok nemű szükségzeit: türelemmel vártuk, míg ama sebek begyógyulnak s az 1848. által a polgári és állami életbe is behozott nagy reformok keresztül vitetnek s utóljára hagytuk magunkat, felekezeti érdekeinket, nehogy a haza és állammal szemben követelőknek láttassunk.

Most azonban, midőn az 1848-iki törvényhozás által szentesített nagy reformok közül azok is, melyeknek keresztül vitele az államra terhes anyagi kötelezettségeket rovott, — minő a papi tized és jobbágyság eltörlése és megváltása, — immár keresztül vive és rendezve vannak; most, midőn a kor követelményeivel szemben egyházi és iskolai szükségink tetemesen szaporodván, azok elhordozására szegényebb egyházaink magokra hagyatva képtelenek; most, midőn különösen idegen-nemzeti ségek közé ékelt apróbb gyülekezeteink az anyagi szegénység miatt pusztulnak s velök együtt pusztul a magyar elem; végre most, midőn

hosszu évek tapasztalása meggyőzött arról, hogy sem a jelenlegi parányi államsegély, sem az egyházunk tagjainak újabb megadóztatása által létesített országos ref. egyházi közalap a létező bajokat meg nem szüntethetik, a szükségeket nem fedezhetik: azt hisszük, hogy nem csak magunk, hanem az állam ellen is bünt követnénk el, ha fel nem szólalnánk s nem kérnők a törvényhozástól az 1848. XX. t. cz. 3. §-ának elvégre valahára életbeléptetését.

Távol van tőlünk, kik a történelmileg kifejlődött jogok megsemmisítésének, valamint magunkra, úgy másokra nézve sem lehetünk barátai, — távol van tőlünk, hogy óhajításunk teljesülését az állam által eddig is pártfogolt többi hitfelekezetek sérelmével kívánnók keresztül viteetni, — szerintünk ép úgy fedezheti az állam a mi egyházi és iskolai szükségünket is, mint a hogy fedezte a papi tized és az urbériség megváltását, t. i. közadózás útján, melyet minden honpolgár vagyonaránylag teljesítené. Hiszen nálunk reformátusoknál is az erdélyi egyházkerületben már több egyház lelkésze, a hol t. i. papi tized képezte annak jövedelmét ily állami uton nyeri évek óta fizetését, — miért ne lehetne tehát az apróbb egyházakban a régi dézmánál sokkal súlyosabb s épen a szegényekre nézve elviselhetetlen egyházi adóterhet azok vállairól leszállítva, országos köz-költséggel fedezni?

Távol van tőlünk az is, hogy a krisztusi elvekkel ellenkezőleg azt, a mi kötelesség, érdemül rójuk fel magunknak s kérkedjünk, dicsekedjünk hazafiságunkkal, de azt talán szerénységgel nélkül kimondhatjuk, hogy bár a magyar haza és a magyar állameszme ellen soha nem vétettünk, mégis — mint hitfelekezet — mi reformátusok valánk mindig legmellőzöttebb fiai a hazának.

Ugyanazért teljes reménynyel és bizalommal vagyunk az iránt, hogy a mostani alkotmányos törvényhozás és a magas kormány belátva igazainkat, nem fog késni az 1868. LIII. törvényczikkben kifejezett ígérteét beváltani s ezen országos tényével méltó befejezést adni a felvilágosodás azon századának, mely az 1790/91. országgyűlésen lett törvényes elismerésünk óta mai napság lefolyt.

Teljes reménynyel és bizalommal vagyunk az iránt is, hogy valamint a boldog emlékü báró Eötvös József által 1848. szept. havában összehívott értekezlet nyilván kijelentette, miszerint az egyház önkormányzati jogát sértetlenül kívánja fentartani, úgy mi is, ha Ő felsége törvényben biztosított legfőbb felügyeleti jogának (suprema inspectio.) hódolatteljes elismerése mellett önkormányzati jogunkhoz nemcsak egyházunk, hanem magának az államnak jól felfogott érdekében is tántorithatatlanul ragaszkodunk, ez legkevésbé sem fogja gátolni a hivatolt törvény életbeléptetését.

Abban a meggyőződésben vagyunk ugyanis, hogy annál erősebb valamely állam, mennél több szabadságot és tevékenységet enged a törvény korlátai között az őt alkotó elemeknek, úgy egyeseknek, mint testületeknek a magok hatáskörében, — s ma midőn a róm. kath. atyafiak is igen helyesen autonomiára törekeshetnek, hazánkban: a már általunk századok óta élvezett önkormányzati jogot, — mely nélkül zsinat-presbyteri rendszeren nyugvó egyházunk dualisticus szervezeténél fogva fenn sem állhatna, akár nekünk magunknak önként feladni, akár a törvényhozásnak tőlünk elvenni akarni, legalább is anakronismus lenne.

Abban a meggyőződésben vagyunk végezetre, hogy az 1848 XX. törvényczikk, melynek eltörlését sem a korszellem, sem a hazánkban létező felekezeti viszonyok meg nem engedik, nem állhat ott továbbra is merő gúnyjául a tényleges állapotoknak s hogy e törvényczikkhez kötött hiu reményekből, egy vagy más módon, elvégre is ki kell ábrándulnunk.

8. Folyó hó 10-én tartott lelkészi értekezlet, a zsinati törvények revisiója felett tartott észrevételeit, illetőleg javaslatát következőkben terjeszti e. megyei közgyűlésünk elé:

A zsinati törvény a lelkész értekezlet szerint tehát így lenne módosítandó:

Általános határozatok: 1. §. — 5. §. marad, az 5. §. három elsőbb bekezdése szinte marad, a 4-ik így módosítandó: igénybe vehető az állam hatalom segédkezése, az egyházi hatóságok és bíróságok saját hatáskörükben hozott jogerős határozatainak és ítéletüknek végrehajtásánál, melyekkel az egyházi tisztviselő vagy szolga nyugdíjazása, elmozdítása, felfüggesztése, vagy állásba vissza be helyezése mondatott ki, ha azoknak az egyház község presbyterium, tisztviselő vagy szolga ellenszegül. E szakasz többi része marad. A 6-ik szakasz a 23. §-ig marad, a 23. §. azonban e kihagyással marad: egyházi tartozásának a választás idején egy évnél több időről hátralékban nincs. A 24. §. — 41-ig marad. A 41. §. h) pontja következő módosítással: az egyházi belhivatalnokok díjj leveleinek változtatása ügyében a másodfoku intézkedés. A 42—58. §. marad, az 58. §. f) pontjában e két szó helyett: „kellő időben“ ez teendő: a zsinat összehívása előtt legalább egy esztendővel, egyebekben e szakasz is változatlanul marad. Az 59—70. §-ig marad. A 70. §. így módosul: a zsinat megnyitása után meghalt vagy lemondott képviselők helyett, új más képviselők választása iránt, az illető egyházkerületi elnökségnél a zsinati elnökség intézkedik. A 70—90. §-ig marad. A 90. §. e kihagyással: ha elfogadható indokok nincsenek és mégis felmen-

tést kér: felmentési díjat fizessen, szintén marad. A 91. §. marad, a 92. §. azon kihagyással, mint a 90. §. szintén marad, a 93. és 94. §. szintén marad, a 95. §. a) b) pontja marad, a c) pont így módosul: az egyházi gondnokokat, általában az egyház vagyoni ügyeit kezelő személyeket hivatali eljárásukban a lelkészszel együtt ellenőrzik. A 96. szakasz marad, a) b) és c) pontban e kifejezés helyett: "illető helyre ez teendő: a presbyterium elnökségéhez — a többi pont változatlanul marad. A 97. §. — 133-ig marad. A 133. §. három első sora addig, hogy bevezetessenek marad, azután az jön: az anyakönyvbe bejegyzettek hiteleségeért és pontosságáért a lelkész felelős. A 134.—160. §-ig marad. A 160. §. beveendő: az Esperes halála esetén, az esperes egyházmegyei közigazgatási teendőit, az egyházmegyei papi jegyző teljesíti.

A 161. §. 184-ik marad. A 184. §. első bekezdése helyett jön; a minősítési évek az első vizsga sikeres letévésétől számíttatnak, a második bekezdés marad, a 3-ik kihagyandó.

A 185. §. egészen, a 186. §. első bekezdése kimarad, jön helyette e következő szakasz: segédlelkészek 4. osztályu egyházba 2-ik képesítő vizsgálataik után osztályzatukra való tekintet nélkül azonnal választhatók; 3-ik osztályu egyházba jelesek és jók a második vizsga sikeres letétele után, azonnal, az elégségesek egy évi szolgálat után. 2-ik osztályu egyházba jelesek és jók két évi, elégségesek három évi szolgálat után. Első osztályu egyházba jelesek 3 évi, jók négy évi, elégségesek 6 évi szolgálat után.

A 186. §. így módosul: rendes lelkészek 3. osztályu egyházba bármikor, 2. osztályu egyházba egy évi szolgálat után, ha jelesek és jók; elégséges oklevéllel bírók 4 évi szolgálat után. A 186. §. többi része marad, valamint a többi szakaszok is a 195. §-ig. A 195. §-ból ennyi kimarad: „az előző évekről rendes egyházi és közalapi tartozásait a választást egy hónappal megelőzőleg leróvták“ a többi marad. A 197—205. §-ig marad. A 205. §. utolsó bekezdésébe bejön: szolgálati bizonyítványaik. Egyebekben e szakasz is marad. A 206. §. marad, a 207. §. után jön a következő új szakasz: „a pályázatok át-vizsgálását eszközölő bizottság a választásból, csak a kellő minősítéssel nem bíró s a hivatalból kizárandó pályázókat rekeszthetik ki. A 208. §. marad. A 209. §. kimarad, helyette ezen új szakasz jön: a pályázóknak a választó egyház meghívására templomi szónoklat tartás végett meg-jelenhetnek, megjelenésük és a gyülekezetben az isteni tisztelet végzése, megválasztásuknak akadályul nem szolgál.

A 209—236. §-ig marad. A 236. §. után jönne következő új szakasz: Jelen törvény a 182—236. §-ig terjedő szakaszaival, a lelkész

választásra vonatkozólag fennállott egyházkerületi s megyei minden rendelkezések, határozatok, statumok hatályon kívül helyezettnek.

A 237—245. §-ig marad. A 245. §. azonban teljesen törlendő. A 246. §. marad. A 247. §. utolsó bekezdésében e szó „népiskolákat“ helyett, népiskola teendő, egyébként marad, s e záradékkal egészítendő ki: e szakasz rendelkezésével ellenkező bármely régi, helyi gyakorlat alapuljon, az díjlevelei rendelkezésén vagy régi szokáson: semmis és érvénytelen.

A 248—253. §. marad. A 253. §. első bekezdésében ez után: „az egyház község elfogadta“ jönne: vagy ha el nem fogadta is, de ha magasabb adó kivetés az egyházra nézve létkérdés — a többi marad.

A 254—295. §-ig marad. A 295. §. első sora így módosítandó: hatáskörébe fegyelmi ügyek és a lelkész választási peres ügyek tartoznak a) pont marad; b) pont így módosul: harmad fokon ítél, a 303-ik d) e) pontjában említett büntetések kiszabása ellen benyújtott fellebbezések és a fellebbezett lelkész választási ügyekben.

A 296—357. §-ig marad. A 257. §. így módosul: az egyházkerületi bíróság határozata ellen további fellebbezésnek, csak lelkész választási ügyekben van helye. A 358—393. §-ig marad. A 393. §. így módosul: két egybehangzó ítélet ellen további fellebbezésnek, csak a 303. §. d) és e) pontjában említett büntetés alkalmazása esetén és lelkész választási ügyekben van helye. A többi szakaszok maradnak.

Az értekezlet javaslata e. megyei közgyűlésünk által elfogadtatik s az egyház ker. közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

9. Felvétel a zsinati törvények revisiója tárgyában vélemény javaslat adással megbízott, az előző napi értekezleten is tárgyalt s helyben hagyott következő bizottsági jelentés:

Mellőzve általánosságban egy ily belmissio-egyletről véleményünket, pusztán arra adunk feleletet, hogy egy ily egylet mily viszonyban álljon az egyházzal, s miként volna annak működése beilleszthető a hivatalos egyház keretébe.

Véleményünk szerint — mint a cél természete hozza magával — egy ily belmissiói egylet nem lehet, hogy az egyháztól elkülönítve működjék; üdvössé csak is akkor lehet működése ha önállóan sehol sem lép fel. Ez azonban nem vonatkozik a kezdeményező munkálatokra, a szervezésre, valamint a lapok és könyvek terjesztésére, de ez is feltétlenül az egyes egyházak meg levő szervei útján.

Kisebb egyházakban a lelkész és egyháztanácsn kívül feleslegesnek látszik egy külön testület a belmissió gyakorlására, sőt nagyobb egyházakban is könnyen összeütközésre vezethetne, ha ilyennemű működés nem magából az egyháztanácsból indulna ki, hanem egy attól külön álló testülettől, nem számítva ide az ifjusági, szeretet- és mértékleteségi egyesületeket.

Ugyde, ha megfontoljuk, hogy e tekintetben, egy országos működésre mily hatalmasan szétágazó organumra volna szükség: beláthatjuk azt is, hogy a kezdetben a két, — később több utazó titkár vajmi kevés eredményt érhet el.

Különben is a belmissziói működés minden egyházban más és más alapon, más eszközökkel fejthet ki üdvös eredményt; a mi beválik és sikeres egyik helyen, — másik helyen lehet, teljesen célzott tévesztene.

Ezekért is az a véleményünk, hogy egy országos belmissziói egylet fejthet ugyan ki üdvös munkát a szentírás, vallásos iratok ingyen kiosztása, valamint az egyes egyházakra gyakorlandó morális pressio útján a belmisszió tevékenység felélesztésére, sőt ott, ahol szüksége fen forog, szerepelhet vallásos felolvasások és összejövetelek sikerének előmozdításában, de mindezeket is csak is az egyház eddigi organuma útján, mint a mely organum legjobban ismeri és tudja, hogy a nemes cél hogyan valósítható meg s minő eszközökkel.

Röviden egybefoglalva véleményünket: a magyar evangéliumi belmissziói egylet megalakulását kívánatosnak véljük, de mint testületet egyházunk keretébe beilleszthetőnek nem tartjuk s működését mindenkör a hivatalos egyház bejegyzésétől teszszük függővé.

Az értekezlet javaslata, egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, s a főtiszteletű egyházkerülethez felterjesztetni rendeltetik.

10. Felvétel a zsinati törvények revisiója tárgyában véleményes javaslat adással megbízott, s az előző napi értekezleten is tárgyalt s helyben hagyott következő bizottsági jelentés:

Az állami vagy más felekezeti iskolákba járó ev. ref. tanulók vallásos oktatásáról — rendes díjazás mellett — azon helyi egyháztanácsnak kötelessége gondoskodni, melynek székhelyén, az illető állami vagy felekezeti iskolák vannak, vagy a mely egyházhoz azon község vagy város tartozik. A vallástanító díjazását az állami iskoláknál, az illető egyház presbyteriuma, a vallás és közoktatási miniszter irtól kérelmezheti; a más felekezeti iskoláknál pedig e célra mérsékelt tandíjat szedhet a növendékektől, vagy annak elégtelensége esetén a vallás- s közoktatási

miniszteriumtól kérendő segélyből fizeti a vallás tanítókat.

A mi már a tanterem beosztását illeti, a tanítási idő heti 2 óránál kevesebb nem lehet; a tanítási díjat heti egy óra után, az alsóbb iskolánál 40 koronában, felsőbb iskolákban pedig 60 koronában véljük megállapítani.

A beterjesztett javaslat egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetik.

11. Felvétel a zsinati törvények revíziója tárgyában véleményes javaslat adással megbízott, s az előző napi értekezleten is tárgyalta s helyben hagyott következő bizottsági jelentés:

A beregi egyházmegye 1901. ápril 10-én tartott gyűlésének 78. sz. alatt arra kéri az e. kerületi gyűlést, hogy a főtisztelet. konvent útján, hasson oda, hogy a közelebbi zsinat hozzon létre egy egyetemes, felekezetünk iskolaiul fentartó alapot.

Felekezeti iskoláját fentartani még a legkisebb és gyengébb egyháznak is saját megerőltetésével és elengedhetlen szent kötelessége, mert hiszen nagyon igaz az, hogy „a kié az iskola azé a jövő”. Ugyan azért alig lehet valami szükségesebbet és üdvösebbet gondolni, mint oly alapnak létrehozása, mely felekezeti iskolánkat, felekezetünk iskolájául fentartaná.

Azonban bár mennyire szükségesnek és üdvösnek is ismerjük el ily alapnak létrehozását és megteremtését, de azt egyáltalában nem ajánlhatjuk, hogy ezen bár nagyon üdvös alapnak terhei, a szükséggel küzdő, úgy állami mint egyházi adóterhekkal tulságosan megterhelt szegény egyháztagokra nehezedjék, csak is önkéntes adakozás útján lehetne, egy ily alap létrehozását megkísérteni, és idővel nevelni.

A beterjesztett javaslat egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, s a főtisztelet. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

12. Ugyancsak a zsinati törvények revíziója tárgyában véleményes javaslat adással megbízott, s az előző napi értekezleten is tárgyalta s helyben hagyott következő bizottsági jelentés vétetett fel:

A csonka és kegyeleti év eltörlése, illetve módosítása tárgyában az esperesi kar által beadott, az 1901. májusi e. kerületi közgyűlés jegyzőkönyve 53-ik számában, egész terjedelemben olvasható tervezetre nézve, az értekezlet következő javaslat elfogadását terjeszti be, egyházmegyei közgyűlésünkhöz:

Az esperei kar nézete szerint a csonka és kegyeleti év eddig fen

állott rendszere az egész egyházkerületben eltöröltetik. E helyett a most szolgálatban lévő lelkészek családja a lelkész halála után következő hónap első napjától számított fél évig, a teljes, tehát lakás és stólával együttes fizetésben részesül. Az oly egyházakban, hol fizetés kiegészítés van, a segéd vagy helyettes lelkész lakásáról ellátásáról gondoskodik, kinek fizetése a káplánytartási áttallányból történik; a hol pedig fizetési kiegészítés nincs ott szintén az árván maradt család gondoskodik a helyettes lelkész ellátásáról és lakásáról, fizetést pedig az egyház pénztárából nyer. Az üresedésbe jövő lelkészi állomások a fél év letelte alatt feltétlenül betöltendők, s az elválasztott lelkész elfoglalni tartozik. A segédlelkészek kirendelése, és a nem congruás egyházakban, készpénz fizetésnek megálapítása az Esperes hatáskörébe tartozik.

Az esperesi kar ezen nézete, mint a mely az árván maradt családoknak egyenlő mértékkel mér, mint a mely a lelkész nélkül maradt egyházban, az árván maradt család és az új lelkész között sokszor felmerülő, az osztozkodás, lakás és más viszonyokból származó viszálykodásnak kellemtelenkedésnek véget vet; mint a mely a rendes lelkésznek az eddiginél sok esetben hamarábbi beállítása által az egyháznak rendes lelkész általi gondozását biztosítja, mint a mely végre az árván maradt család érdekét sem sérti, sőt sok esetben előmozdítja, a mennyiben az özvegy és árva család segélyezését fél év elteltével, úgy az egyházmegyei mint az egyetemes gyámintézetnél megkezdni nagyobb segélyt biztosít, minden pontjában értekezletünk elfogadhatónak találja.

A betérjesztett javaslatot egyházmegyei közgyűlésünk magáévá teszi, s a főtiszteletű egyház kerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli:

13. Felvétel, a zsinati törvények revisiója tárgyában véleményes javaslat adással megbízott, s az előző napi értekezleten is tárgyalt s helyben hagyott következő bizottsági jelentés.

Múlt tavaszi e. kerületi közgyűlés felhívja az egyházmegyét, hogy parokhiális könyvtárak felállítása tárgyában hozandó határozatukat ez év őszéig terjeszszék fel az egyházkerülethez.

Értekezletünk bár mennyire óhajtaná, hogy nevezett könyvtár, egyházmegyénk minden egyházaiban felállitassék: ismervén azonban, legtöbb egyházainknak anyagi nehéz helyzetét — nem ajánlhatja ezt kötelezőleg minden egyházra nézve kimondani.

Az értekezlet javaslata, egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, s a főtiszteletű egyházkerülethez felterjeszteni rendeltetik.

14. Olvastatott a számvevőszék elnökének, a gyámintézeti pénztárnok számadásáról benyújtott következő jelentése:

Az egyházmegyei lelkészi özvegy árva gyámpénztár 1900. szept. elsőjétől 1901. augusztus 28-ikáig terjedő egy évi időről vezetett, s számvevőszékileg felül vizsgált pénztárnoki számadását, következő tiszteletteljes jelentéssel van szerencsém a Nagytiszteletű egyházmegyei gyűlésre felterjeszteni.

A számadás úgy formailag mint tartalmilag ez alkalommal is helyes kifogástalan. A naplószerűleg készült s ellen jegyzett számadás szabályszerűleg van szerkesztve s felszerelve; úgy a bevétel mint a kiadás tételről tételre hiteles nyugták s ellennyugtákkal van igazolva. Csatolva van az ujabban kölcsön adott tőkék szabályszerű kötvénye, a takarékpénztárba helyezett pénzek könyvecskéi, a régibb kölcsönökkel s hátralékos kamatokkal adósok névjegyzéke, az évi járulékokkal hátrányban lévők egyenkénti kimutatása. A számadás ezek szerint nem csak arra nézve nyújt teljes megnyugtatót, hogy a vagyon pontosan, lelkiismeretes kezeltek; hanem az ügy vezetés és kormányzás kifogástalan szabályszerű menetelére is.

A mi a számadás részletes ismeretét illeti, a mennyiben a számadás a jegyzőkönyv útján egész terjedelmében nyilvánosságra hozatik: a részletekből csak a főbb adatokat, az eredményt és a fontosabb részleteket fogom e helyen ismertetni.

A pénztár évi forgalma: bevétel 9782 kor. 96 fillér.

kiadás 9781 kor. 99 fillér.

Egyenleg mint maradvány — kor. 97 fillér.

A kiadás tulnyomó része, segélyezésekre fordított 3050 korona. Segélyben részesült tiz lelkészözvegy. Az alapszabály értelmében tiz özvegynek, egy egy évre összesen csak 2500 korona összeg volna kiadható. Hogy ez öszzegnél még is jóval magasabb összeg fizettetett ki ez alkalommal, ezt részint az okozta, hogy Csigi Ferenczné mult évi segélyét is az évben vette ki, részint pedig az, hogy Buzás Lajosné részére Esperes ur tekintettel nevezett özvegy rendkívüli nyomasztó helyzetére, ez évi segély jutalékán felül 300 korona összeget utalványozott s fizettetett ki saját felelőségére, mely nevezett özvegynek jövő évi járulékaiból lesz vissza térítendő a pénztár részére.

Segélyezettett továbbá egy tanító özvegy 125 korona.

Két teljesen árva 500 korona.

Tizenegy félárva 1375 korona.

Egy nyugalmazott lelkész 750 korona.

A kiadott segély összegek 5775 korona.

Az intézet összes vagyona 50200 korona 70 fillér. Összehasonlítva ezen mostani vagyoni állományt a múlt évi 51319 korona 90 fillér vagyon állománynyal 1119 korona 20 fillér évi vagyon apadás mutatkozik.

Az intézet vagyona következőleg van elhelyezve:

Egyeseknél, egyházaknál és lelkészeknél kötvényen	28804 kor. 74 fil.
Ugyan ezeknél hátralékos kamatokban.	6814 kor. 32 fil.
Tagsági járulékban hátrány	3178 kor. 24 fil.
Lélek szám utáni járulékban hátrány	186 kor. 96 fil.
Takarékpénztárban	7213 kor. 47 fil.
Népbanki részvényben, névértéke	4000 kor. — fil.
Pénztári készletben	97 fil.
	50198 kor. 70 fil.

Végül midőn számadó pénztárnoknak az 1900-ik évi szeptember 1-sőtől 1901. augusztus 28-ikáig terjedő egyévi időről a számadás kötelezettsége alól felmentését hű és pontos szolgálatának elismerése mellett a fentartandók fentartásával, a legjobb lelkiismerettel véleményezem, a számadás jegyzőkönyvbe vételét tisztelettel kérem — mély tisztelettel maradtam, a Nagytiszteletű közgyűlésnek

alázatos szolgája

Lövey Pál,

számvevő.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a betérjesztett számvevőszéki jelntést helyeslőleg tudomásul veszi, számadó gyámintézeti pénztárnok urat az 1900. szeptember 1-sőtől, 1901. auguszt. 28-ikáig vezetett számadás kötelezettsége alól, — a fentartandók fentartásával — hű és lelkiismeretes sáfarkodásának elismerésével felmenti, egyszersmind egész számadást jegyzőkönyvbe vétetni rendeli.

15. Olvastatott a tanügyi bizottság elnökének következő jelentése:

Nagytiszteletű s Jekintetes egyházmegyei közgyűlés!

A múlt 1900/91-ik iskolai év tanügyi állapotáról van szerencsém jelentésemet következőkben előterjeszteni:

Egyházmegyénk 35 egyháza közül, két egyházban állami iskola lévén — 33 egyházban működött az elmúlt 1900/91-ik iskolai évben 51 tanító. Oklevele volt 34-nek, igazolványa 8 nak, kibocsátási bizonyítványa

4-nek. Két tanító lelkésztanító, egy tanítónőnek óvónői oklevele volt, végre két tanítónőnek bizonyítványa nem volt. Állandó tanító volt 40, ideiglenes 4, segéd tanító 4. Nemre nézve 43 férfi, 8 nőtanító.

A tankötelesek száma 6—12 évesekig 4392. Ebből iskolába járt 4046, iskolába sohasem járt 355, a többi iskolát idő előtt hagyta el. 12—15 évig, tehát ismétlő iskola köteles volt 1306, ebből részint rendes, részint gazdasági iskolába járt 902, ismétlő iskolába nem járt 355.

A tantermek közül törvényszerű volt 25, kielégítő 15, tűrhető 8, rossz 3. A három között különösen a körtvélyesi leány iskola életveszélyes lévén, bezárandó. Vezérkönyvekkel s taneszközökkel teljesen, vagy legalább jó részben felszerelt iskolák vannak 18 egyházban, a többi egyházakban e tekintetben, többé kevésbé fogyatkozás tapasztalható.

Az iskola év 10 hóig tartott 15 egyházban, 9 hóig 6 egyházban, 7 hóig egy egyházban 5 hóig szinte egy egyházban.

A mi már a tanítás eredményét illeti, e következő: Kitűnő iskolák a mátészalkai mind két fi és nagyobb leány: nagy-károlyi nagyobb fi, olesvai, gebei nagyobb, k.-jánosi kisebb vegyes iskola, gencsi nagyobb és kisebb, gencsi kisebb vegyes iskola. Jeles iskolák: mátészalkai kisebb leány iskola, nagy-károlyi nagyobb leány, börvelyi fi, ny.-megyesi nagyobb vegyes, irinyi, szaniszlói, gencsi nagyobb vegyes, dobrai fi iskolák jók: paposi, pusztasándori, domahidi, szamoszegi felső leány, szamoszegi alsó fi és lány, gebei kisebb fi, nyir-megyesi vegyes kisebb k.-jánosi-i nagyobb vegyes, ér-endrédi mindkettő, körtvélyesi leány, berei, dobrai leány iskolák. Elegendők: parasznyai, ó-pályi-i, n.-károlyi kisebb fi és kisebb leány, börvelyi leány, kaplonyi, kis-majtényi, n.-dobosi, ó-apáti, szamoszegi felső fi, n.-ecsedi fi és leány, mérki, fábiánházai, hodászi, csomaközi, körtvélyesi fi, vitkai, király-daróczi.

Vityi Bertalan,

t. ü. biz. elnök.

A tanügyi bizottság jelentése tudomásul vétetik.

16. Esperes ur jelenti, hogy a rendkívüli állam segélyért következők adták be kérvényeiket:

I. Az egyházak közül Kraszna-Szentmiklós.

II. Lelkészek közül Korány János dobrai, Tukacs Lajos ny.-megyesi, Szabó Lajos domahidai lelkészek és Wenczel Sarolta parasznyai volt lelkész özvegye.

III. Tanítók közül: Karsai Gergely domahidai, Juhász Elek fábiánházi

és Szőke Gábor börvélyi tanítók.

Kérvényeikben előadott okok alapján, mindnyájan segélyre ajánltatnak.

17. Ugyan csak Esperes ur jelenti, hogy közalapi segélyért következő egyházak és lelkészek adták be kérvényeiket:

<i>Bere</i> , közszükségeinek fedezésére kér	200 kor. — fil.
<i>Dengeleg</i> , templom javítására.	338 kor. 32 fil.
<i>Domahida</i> , közszükségei fedezésére	200 kor. — „
<i>Fábiánháza</i> , adósságainak törlesztésére	400 kor. — „
<i>Gebe</i> , adósság törlesztésére	600 kor. — „
<i>Iriny</i> , adósság törlesztésére	400 kor. — „
<i>Járm</i> , adósság törlesztésére	800 kor. — „
<i>Kaplony</i> , ártéri adósságainak törlesztésére	240 kor. — „
<i>Szent-Miklóson</i> , adósság törlesztésre és közszük- segeinek fedezésére	500 kor. — „
<i>Papos</i> , közszükségei fedezésére	200 kor. — „
<i>Parasznya</i> , építkezéseire	214 kor. 30 fil.

Lelkészek közül: Asztalos Kálmán fábiánházi lelkész

hosszas betegségének gyógyítására 500 kor. — „

Korány János dobrai lelkész ugyan erre. 300 kor. — „

Mind ezen egyházakat ismert szegénységük alapján — kérvényeik rendben találtatván, egyházmegyei közgyűlésünk, a kért segély megadására ajánlja.

Nem különben folyamodó két lelkészt is — kiknek kérvényei szintén rendben lévén — hosszas és sok költségbe került betegségük miatt, egyházmegyei közgyűlésünk, a kért államsegély megadására ajánlja.

18. Ref. segély egylethez következő egyházak folyamodnak: Bere, Csomaköz, Iriny, Járm, Kaplony, Papos, Parasznya, Szent-Miklós.

Mint szegény, s kevés népességű egyházak segélyezésre mindnyájan ajánltatnak.

19. Szabó Sámuel hodászi tanító, Politi Gizella mátészalkai okleveles tanítónő, az egyházi törvény értelmében, a tanítói eskü letételre, egyházmegyei közgyűlésünk előtt megjelentek.

Említett tanító és tanítónő, egyházmegyei közgyűlésünk előtt az esküt letévén: Esperes ur a hozzájuk intézett buzdító egyházunk iránti hűségre serkentő beszéde után őket elbocsátja.

20. A nagy-ecsedí egyház temető helyiségül 3 kat. hold és 210 ööl területü földet több nagy-ecsedí lakosoktól meg vásárolt ööl 75 fillérrel számítva, mely holdanként 1200 koronát teszen, ezen több rendbeli adásvevési szerződés helyben hagyását, egyszersmind megerősítés végett a főtiszteletü egyház kerületi gyűléshez való felterjesztését kérelmezi; megokolván folyamodását azzal, hogy a temető már egészen betelt, így temető helyiség vásárlás mulhatlanul szükséges, a vételár pedig az ottani viszonyokhoz mérten csekélyebb nem lehet.

Egyházmegyei közgyűlésünk, meggyőződven arról, hogy a nagy-ecsedí egyháznak a vásárlott területre mulhatlanul szüksége van, tudomással bírván arról is, hogy az ottanai viszonyok szerint, olcsóbb áron alkalmas temetői helyiséget vásárolni nem lehet: a megtőtrént adásvevési szerződést — miután az, az egyházi közgyűlés által is jóvá hagyatott, — helyben hagyja, s vég megerősítés végett a főtiszteletü egyház kerületi közgyűlésre pártolólág felterjeszti.

21. A gebei egyház eladja, Gebe község 164 t. j. könyvben 201 h. r. sz. (561. 562. h. r. sz.) alatt foglalt, belsőség és lakó házból álló, felerészben az egyházat illető tulajdon jutalékát 290 koronáért, Jenei Imre gebei lakosnak, kérvén ezen adásvevési szerződés jóváhagyását, s az egyház kerületi közgyűléshez végmegerősítés végett pártolólág felterjesztését.

Egyházmegyei közgyűlésünk, az e tárgyban megbízott küldöttség jegyzőkönyvéből meggyőződött, hogy e másokkal közös osztatlan birtok eladása, melyen egy rozzant, s csak nem lakhatlan háznál több épület nincs, s e birtoknak haszonbére még évi állami adót s az épület tűz elleni biztosítási díjját is alig képes fedezni — az egyházra nézve előnyös; s a mennyiben a kialkudott 290 korona említett ingatlant teljes értékben képviseli: az eladást helyben hagyja, s megerősítés végett a főtiszt. egyház kerületi közgyűlésre, pártolólág felterjesztetni rendeli.

22. Szigethi Gyula gebei lelkész, mult tavaszi egyházmegyei gyűlésünkre, több rendbeli indítványt nyújtott be, mely ezen gyűlés jegyzőkönyvének 30. sz. a. közzé tétetett, s tárgyalása a mostani gyűlésre tüzetett ki. A mennyiben pedig Veress Imre Irinyi lelkész, ugyan ezen tárgyra vonatkozólag más indítványt is nyújtott be e jelen gyűlésre — mely mint indítvány a szabályok értelmében, a jövő közgyűlésen leendő

tárgyalható; mivel ezen két indítvány, oly természetű, hogy egyiknek elfogadása a másikat teljesen kizárja:

Egyházmegyei gyűlésünk, mind a Szigethy Gyula mult tavaszi gyűlésre beadott indítványainak, mind a Veress Imre most benyújtott indítványának tárgyalását, már azon oknál fogva is, hogy a két indítvány közül egyiknek vagy másiknak az együtt tárgyalás alkalmával, életre valósága inkább kitűnjék: tavaszi egyházmegyei gyűlésünkre tűzi ki. Addig azonban véleményadás végett egyházmegyei gyűlésünk bizottságot nevez ki. Dienes Lajos tanácsbíró ur elnöklete alatt, Kincses István, Tukacs Lajos, Király István Mauritz Árpád, Ladányi Endre személyükben, munkálatuk illetőleg javaslatuk, a jövő egyházmegyei gyűlésre elváratik.

23. Berey József n.-ecsedí lelkész, a megválasztott lelkésznek hivatalba leendő beigtatása tárgyában, mult tavaszi egyházmegyei gyűlésünkre indítványt adott be, mely indítvány ezen gyűlés jegyzőkönyvének 31. sz. a. közzé tétetett, s tárgyalása jelen közgyűlésünkre tűzetett ki.

Az indítvány, minden pontjában, — ugy a mint az 1901. május 1-sőjén tartott gyűlésünknek 31. sz. a. közzé tétetett, egyházmegyei gyűlésünk által elfogadtatik.

24. Tárgyaltatott a mátészalkai lelkészi hivatal által Esperes urhoz, az oda való tanító Becske Bertalan ellen beadott panaszos vádlevél, mely szerint említett tanító két leány gyermeke, a polgári házasság kötés alkalmával nem csak, hogy térítvényt adtak magukról, hogy születendő gyermekük mind a római kath. vallásban fognak neveltetni, hanem említett tanító Becske Bertalan panaszló lelkészt czél tudatosan félre is vezette az által, hogy a lelkészi hivatal előtt, hivatalosan és ünnepélyesen kinyilatkoztatá, hogy a polgári házasságkötésnél semmiféle térítvény létre nem jön; így a lelkész fel sem tételezhette, hogy egyházának hivatalnoka, vele és egyházával szemben ily kijátszást, félrevezetést elkövethessen — minek következtében a lelkész egész nyugódtan s jó hiszeműleg az egyházi esketést mind két esetben el is végezte.

Egyházmegyei közgyűlésünk, midőn legnagyobb botránykozással vesz tudomást Becske Bertalan tanítónak ezen eljárásáról: ezen ügyet ítélet hozatal végett a fegyelmi bírósághoz teszi át.

25. Kalmár Gyula, a jármi-i egyház volt magtárkezelője, az odavaló

egyház tanácsnak, a magtár számadás tárgyában hozott, s egyházmegyei gyűlésünk által is helyben hagyott határozata ellen, folyamodását, egyházmegyei közgyűlésünk elé terjeszti.

Mivel ezen ügy a közigazgatási bíróság elé tartozik: tárgyalása ezen bírósághoz utasíttatik.

26 Ladányi Endre n.-géresi lelkész, Esperes urhoz beadott kérvényében azt kérelmezi, hogy egyházmegyei gyűlésünk hozzon végzést, az oda való tanító Makai János azon követelése tárgyában, miszerint 60 tankötelesnek, kiket ő semmi oktatásban nem részesít — kik az ujonnan felállított iskolában más tanítótól nyernek oktatást — az ezektől járó tandíjjakat az egyház neki térítse meg.

Egyházmegyei gyűlésünk Makai János géresi tanítónak az egyház ellen támasztott követelését jogtalannak találja: ugyan azért elutasítja.

27. A nagy-ecsedí egyházban alakult énekkar, — mint az egyház által segélyezett társulat — alapszabályait egyházmegyei közgyűlésünkhöz terjeszti be, kérvén annak megerősítését.

A beterjesztett alapszabályok tudomásul vétetnek s megerősítetnek.

28. Az irinyi egyház, ujonnan építendő magtárának tervrajzát és költségvetését beterjeszti egyházmegyei közgyűlésünkhöz, kérvén annak megerősítését.

Tudomásul vétetik, a beterjesztet tervrajz és költségvetés megerősítettik.

29. A jármí-i egyház 1899. június hó 4-én, és 1900. február hó 25-én tartott közgyűlésének alapján 1900. márczius 4-én tartott presbyt. gyűlés 1-ső száma alatt hozott következő határozatát kéri egyházmegyei közgyűlésünk által megerősíttetni.

Egyháztanács az egyházközség február 25-én tartott közgyűlés 1-ső szám alatt hozott határozata értelmében kimondja és utasítja a gondnokot, miszerint mind azokon kik 1863-ból eredő ugynevezett ajánlati adóssággal tartoznak, tőketartozásuknak egy harmad részét — melyet még 1899-ben befizetni kellett volna folyó év márczius hó 15-ikéig szedje be. A kiknek pedig ajánlati adósságuk nincs, azokra egyházi adókulcs szerint, következőleg veti ki az elveszettnek talált 173 frtot. Az első osztályba esők 4 frt, a második osztályba esők 2 frt, és a harmadik osztályba esők

1 frtot fizessenek s a rájuk kivetett összeg folyó év márczius hó 15-ikéig a gondnok által behajtandó.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a jármi-i egyház presbyteriumának ezen végzését, valamint annak alapjául szolgáló két rendbeli egyházi közgyűlés határozatát megerősíti.

Egyszersmind ezzel 1900. évi májusi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 14-ik száma helyesbbitetik.

30. Az egyház kerületi tisztviselők választásánál sokszor késedelmesen beérkező szavazatokra nézve Esperes ur jelentése szerint részint szóval, részint írásban többek által azon mentség s egyszersmind óhajítás nyilvánítván, hogy a szavazatokat azért nem tudják kellő időben kiállítani, mert nincsenek tájékozva, hogy az egyházkerületen, kik körül csoportosul a közvélemény, minélfogva kívánatos volna ezek neveit a szavazatokat bekérő körlevélben felemlíteni.

Közgyűlésünk kimondja, hogy bár ily tájékozást mindenkítől, így az Esperestől szabad kérni, de ennek a fenti módon való hivatalos körözése, könnyen felsőbb helyről jövő pressiónak tűnhetvén fel: egyházmegyénk az eddigi gyakorlathoz ragaszkodik.

31. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséről:

Esperes ur elnöklete alatt, az általa megjelölendő helyen és időben, a jegyző közben jöttével, Lövey Pál, Berey József, Földváry Sándor, Kincses István és Szabó Gusztáv urak bizatnak meg.

Hitelesítettett Mátészalkán, 1901. szeptember 25-én.

KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGI ÜLÉS JEGYZŐKÖNYVE.

Elnökök: Segesváry József esperes, Földváry Sándor h. egyházmegyei gondnok.

Bíróági tagok: Ujlaky Gábor, Lövey Pál, Vityi Bertalan, Korány János, Berey József egyházi, Dienes Lajos v. tanácsbírák.

32. Börvelyi ártéri adóügy.

Előadó: Berey József.

Havas Gyula börvelyi lelkész, Torday Károly tanító folyamodnak a börvelyi egyháztanács 1900. szeptember hó 9-én tartott ülésének 3 sz. alatt hozott határozata ellen, hogy az ugy nevezett réti nyilas föld ártéri adóját, ne az egyház, hanem említett két belhivatalnok fizesse, azon alapon, mert ezt ugy nézi az egyháztanács mint uj nyeresemény földet.

Ezen felfolyamodása a nevezett két belhivatalnoknak, a folyó év május 1-sején tartott k. i. bíróság elé terjesztetett, — mely bíróság a vizsgálat megejtését rendelte el, a felett hogy az ugy nevezett réti nyilas föld uj nyeresemény földnek tekinthető e vagy nem? illetve az 1867. évi 135. sz. a. kelt e. ker. határozat értelmezése szerint, az ártéri egyezséget megelőző időben, közösen birtokolt nádló vagy kaszáló minőségben adatott e a belhivatalnokoknak, s volt-e ez időben tényleg nádló joguk a belhivatalnokoknak a közösben vagy nem? E tárgyban a vizsgálat megejtetvén, az előadó véleményének meghallgatása után, egyházmegyei bíróságunk következőleg

Í t é l t:

A börvelyi ev. ref. egyház. a belhivatalnokoknak haszon élvezetében lévő, u. m. nyilas föld ártéri adójának megfizetésére elköteleztetik.

I n d o k o k:

Elkellett kötelezni a börvelyi egyházat az ártéri adók megfizetésében, mert Szatmár vármegye közigazgatási bizottságának 2399/1900. számú határozatát az ártéri. adóügyre vonatkozólag, a vallás- és közoktatási miniszter 10698/1901. sz. a. megerősítvén, jogerőssé vált, s a községi előjárásnak utasításul adatott, hogy az ártéri adókat ne a tanítóktul, hanem a hitközségektől követeljék és szedjék be, azon alapon mert az 1525/1891. sz. miniszteri döntvény szerint, az ártéri adókat, nem a haszon élvező, hanem a tulajdonos tartozik fizetni. Ezen alapon kellett a börvelyi egyházat, mint tulajdonost a belhivatalnokok haszonélvezetében lévő földek ártéri adójának megfizetésére elkötelezni.

33. Tárgy. Mérki ártéri adó-ügy.

Veress András mérki egyh. gondnok, még a mult egyházmegyei gyűléshez, kérvényt nyújtott be az egyháztanács nevében az iránt, hogy

lelkész és tanító használatában levő nádló illetőség után, melynek állami adóját régebben a belhivatalnokok és az egyház közösen viselték, az ártéri költségeket — a belhivatalnokok, mint a kiknek haszonélvezetében vannak az említett földek, — fizessék az ártéri adót. A közigazgatási bíróság helyszíni szemlét rendelve el, mely 1901. aug. 6-án meg is történt. Ez alkalommal az egyháztanács beismerte, hogy a kérdéses terület, nem újabb nyereség, hanem addig közösen használt lápi terület valamint azt is, hogy régibb belhivatalnokokkal közösen fizette az egyház az állami adót, míg a jelenlegiek nem fizetik ezt. Ez alkalommal az egyházi előjáróság késznek nyilatkozott, hogy az ártéri adót felerészben az egyház fizesse melyet az illető belhivatalnokok azon feltétel alatt hajlandók elfogadni, ha az állami fizetés kiegészítésénél ezen ártéri adó, előnyökre az évi jövedelemből levonandó lesz.

Egyházmegyei bíróságunk az előadó véleményének meghallgatása után következőleg

Ítélt:

A mérki egyház az ártéri adó megfizetésére elköteleztetik.

Indokok:

Az ártéri adó alapját képező u. n. nádló az egyház tulajdona, melynek haszonélvezete a belhivatalnokok jövedelmének egy részét képezi s mert a díjlevél szerint ezen földterületért az állami adót az egyház tartozik fizetni így a fennálló egyh. ker. státutumok szerint az ártéri adófizetés is a tulajdonos egyháznak kötelessége.

34. Tárgy: Gerzó Bertalan megyei levéltárnok nejének, n.-károlyi ev. ref. vallásu lakosnak egyházi adó-ügye.

Gerzó Bertalanné felfolyamodással él, a n.-károlyi egyháztanács 1901. aug. 4-én tartott ülésének azon végzése ellen, hogy ő kinek férje, róm. kath. vallásu, és így vegyes házasságban él, semmi vagyonnal nem bír, férje hivatali jövedelmén kívül — tíz korona egyházi adóval rovatott meg: kéri azért az egyh. törvény 247. §. értelmében őt ezen egyházi adó terhe alól felmenteni.

Egyszersmind az egyházi adó kivetését is oly magasnak találja felfolyamodó — hogy ha egyházi adóval megróvható volna is: ezen megróvás túl magas és így sérelmes.

Az előadó meghallgatása után egyházmegyei bíróságunk következőleg

Ítélt:

Az egyháztanács helyben hagyásával Gerzó Bertalanné, n.-károlyi ev. ref. vallásu lakos, a tiz korona egyházi adó megfizetésére elköteleztetik.

Indokok:

Az egyh. törvény 246. §. értelmében, az egyházak hiveiket, vagyonuk, vagy jövedelmük mérvére való tekintettel fokozódó osztályba sorozzák, s ezen törvények az egyházi adó fizetés terhe alól senkit fel nem mentenek.

Miután pedig a n.-károlyi ev. ref. egyházban, a hol a felfolyamodóhoz hasonló jövedelmű egyház tagok 20 korona egyházi adó fizetéssel vagynak terhelve: így egyházmegyei közgaz. bíróságunk, semmi okot nem talál, hogy felfolyamodót, mint vegyes házasságban élőt, ezen adó felének 10 koronának megfizetése alól felmentse, ezen alapon kellett az egyháztanács végzésének helyben hagyásával felfolyamodót a tiz korona egyházi adó megfizetésére elkötelezni.

35. Tárgy. Drenyoszký Mihályné, n.-károlyi ev. ref. vallásu lakosnak egyházi adó ügye.

Előadó: Vityi Bertalan.

Drenyoszký Mihályné 1901-ik évre 18 korona egyházi adóval rovatott meg, mely ellen felfolyamodással élván egyházi adója 7 koronára szállított le az 1901. aug. 6-ikán tartott egyháztanács ülésében. Felfolyamodó azonban magára nézve ezt is sérelmesnek találta: ellene felfolyamodással él.

Az előadó véleményének meghallgatása után, egyházmegyei k. i. bíróságunk következőleg

ítél t:

Az egyháztanács végzésének megerősítésével Drenyoszký Mihályné a 7 korona egyháziadó megfizetésére elköteleztetik.

Indokok:

Mert a n.-károlyi ev. ref. egyházban felfolyamodónál sokkal kisebb jövedelemmel bíró, s szegényebb sorsu egyh. tagok is a 7 korona egyházi adó fizetők osztályába soroztattak: így egyházmegyei k. i. bíróságunk, nem lát arra nézve semmi okot, hogy említett felfolyamodó egyházi adója lejjebb szállításék: következésképen Drenyoszký Mihálynét, a 7 korona egyh. adó megfizetésére el kellett kötelezni.

SZÁMADÁSA

VITYI BERTALAN gyámintézeti pénztárnoknak

1900. évi szept. 1-től 1901. aug. 28-ig.

Bevétel.

Folyó- szám	Bevétel ideje	Fizető neve s a bevétel megnevezése	kor.	fill.
1	1901. szpt. 1.	Pénztári maradvány	253	67
2	1901. „ 5.	Havas Gyula börvelyi lelkész 1900. évre gyámintézeti járulékba fizetett	52	50
3	1901. „ 5.	Havas Gyula 200 korona gyámintézeti tartozása egy évi kamatjába fizetett	16	—
4	1901. „ 25.	Farkas András irinyi lakos 500 kor. gyámintézeti tartozása saját kamatjába fizetett	40	—
5	1901. „ 28.	Az irinyi egyház 600 kor. tartozása kamatjába fizetett	48	—
6	1901. okt. 10.	Szathmáry József kamatba fizetett	160	—
7	1901. „ 11.	Erdey Gábor piskolti tanító 100 korona tőké tartozását kifizette	100	—
8	1901. „ 11.	Erdey Gábor kamatba fizetett	52	—
9	1901. „ 11.	Erdey Gábor késedelmi kamatba fizetett	2	08
10	1901. „ 17.	Tukacs Albert mérki lelkész 100 korona tartozását kifizette	100	—
11	1901. „ 17.	Tukacs Albert kamatba fizetett	11	26
12	1901. „ 29.	A nyír-megyesi egyház 1900. évi lélekszám után tartozását kifizette	35	73
13	1901. „ 29.	Lengyel Lászlóné 600 korona tartozása után kamatba fizetett	66	—
14	1901. „ 29.	Lengyel Lászlóné késedelmi kamatba fizetett	4	—
15	1901. „ 29.	A dobrai egyház lélekszám után fizetett	32	58
16	1901. „ 31.	Tukacs Albert késedelmi kamatba fizetett	1	20
17	1901. „ 31.	Korány János dobrai lelkész évi járulékba fizetett	40	—
Oldal-összeg			1015	02

Folyó- szám	Bevétel ideje	Fizető neve s a bevétel megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	1015	02
18	1901. okt. 31.	Korány János késedelmi kamatba fizetett	1	60
19	1901. „ 31.	Korány János kamatba éskésedelmi kamatba fizetett	16	64
20	1901. nov. 16.	Tóth József olcsvai lakos 200 kor. után kamatot fizetett	80	—
21	1901. „ 19.	Farkas Mihály irinyi lakos 500 kor. kamatjába fizetett	20	—
22	1901. „ 19.	Farkas Mihály késedelmi kamatba fizetett	—	24
23	1901. „ 22.	Hagymási Sándor gyulaji lakos kamatba fizetett	16	—
24	1901. „ 28.	Farkas András irinyi lakos 500 kor. tartozása kamatjába fizetett	20	—
25	1901. „ 28.	Farkas András késedelmi kamatba fizetett	4	—
26	1901. „ 28.	Ladányi Endre géresi lelkész 600 kor. után félévre kamatba fizetett	24	—
27	1901. dec. 10.	Az 1104. szám alatti népbanki könyvre kivettem	1200	—
28	1901. „ 24.	Balog Ferencz margitai lelkész 200 kor. tartozását kifizette	200	—
29	1901. „ 13.	Szathmáry József kamatba fizetett	160	—
30	1901. jan. 10.	Mikó Ferenczné kamatba fizetett	16	—
31	1901. „ 15.	Esperes ur a Baldácsy alaphól küldött	81	—
32	1901. „ 15.	Papp Miklós gebei lakos kamatba fizetett	76	—
33	1901. febr. 5.	Takács Ferencz berei lakos kamatba fizetett	28	—
34	1901. „ 10.	Krancz Sámuel Kalmár Ferencz helyett kamatba fizetett	60	—
35	1901. „ 19.	A dobrai egyház 1200 kor. tartozása kamatjába fizetett	280	—
Oldal-összeg			3298	50

Folyó- szám	Bevétel ideje	A fizető neve a bevétel megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	3298	50
35	1901.febr.19.	A dobrai egyház késedelmi ka- matba fizetett	20	—
36	1901.márc.10.	őzv. Kósa Dánielné Kósa Ede tartozása törlesztésére fizetett	38	40
37	1901. „ 11.	Györfi Bertalan jármi-i lakos 1000 kor. tartozása félévi kamatjába fizetett	40	—
33	1901. „ 13.	Szathmáry József kamatba fizetett	160	—
39	1901. ápr. 6	Az ó-apáti-i egyház lélekszám után fizetett	24	21
40	1901. „ 6.	A paposi egyház lélekszám után fizetett	5	76
41	1901. „ 11.	őzv. Kósa Dánielné gyámintézeti járulékba fizetett	18	75
42	1901. „ 11.	Szarka Károly ó-apáti-i lelkész gyá- mintézeti járulékba fizetett	18	75
43	1901. „ 13.	A hodászi egyház lélekszám után fizetett	15	30
44	1901. „ 13.	Takács Ferencz szaniszlói lelkész kamatba fizetett	16	—
45	1901. „ 13.	Takács Ferencz berei lakos ka- matba fizetett	28	—
46	1901. „ 15.	A berei egyház lélekszám után fizetett	13	32
47	1901. „ 18.	A n.-ccsedi egyház lélekszám után fizetett	79	26
48	1901. „ 23.	A k.-daróczi egyház lélekszám után fizetett	16	05
49	1901. „ 23.	Akr.-szent-miklósi egyházlélekszám után fizetett	3	33
50	1901. „ 23.	Az irinyi egyház lélekszám után fizetett	15	60
51	1901. „ 23.	A szaniszlói egyház lélekszám után fizetett	11	55
Oldal-összeg			3684	78

Folyó- szám	Bevétel ideje	A fizető neve a bevétel megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	3684	78
52	1901. ápr. 23.	Az ér-körtvélyesi egyház lélekszám után fizetett	37	74
53	1901. „ 23.	Az olesvai egyház lélekszám után fizetett	23	16
54	1901. „ 23.	Lövey Pálné Szilágyi Janka 700 kor.tartozása után fizetett kamatba	56	—
	1901. „ 23.	Lövey Pálné Szilágyi Janka késedelmi kamatba	2	62
55	1901. „ 23.	Lövey Pál gyámintézeti járulékba 1901. évre fizetett	42	50
56	1901. „ 23.	A gencsi egyház lélekszám után fizetett	23	55
57	1901. „ 24.	A dengelegi egyház lélekszám után fizetett	8	01
58	1901. „ 24.	Daresi Bertalan 200 korona tartozása után kamatba fizetett	16	—
69	1901. „ 28.	A mérki egyház lélekszám után kamatba fizetett	20	94
60	1901. „ 28.	A kaplonyi egyház lélekszám után fizetett	7	44
61	1901. „ 28.	Tóth József olesvai lakos 2000 kor. után félévre fizetett	80	—
62	1901. „ 28.	A parasznyai egyház lélekszám után fizetett	4	59
63	1901. máj. 1.	10 darab egyesített népbanki részvény osztalékába a népbank fizetett	440	—
64	1901. „ 1.	Az 1104. sz. népbanki könyvre a bankból kivettem	1000	—
65	1901. „ 1.	Az ilki egyház lélekszám után fizetett	28	16
66	1901. „ 1.	A domahidi egyház lélekszám után fizetett	8	70
67	1901. „ 1.	Az ér-endrédi egyház lélekszám után fizetett	26	70
Oldal-összeg			5486	19

Folyó- szám	Bevétel ideje	A fizető neve a bevétel megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	5486	19
68	1901. máj. 1.	A nagy-károlyi egyház lélekszám után fizetett	91	62
69	1901. „ 8.	Esperes ur az 1901. évi államsegélyt megküldötte	960	—
70	1901. „ 8.	A géresi egyház lélekszám után fizetett	29	34
71	1901. „ 14.	özv. Csighy Ferenczné néhai férje 200 korona tartozását kifizette	200	—
72	1901. „ 14.	özv. Csighy Ferenczné néhai férje 200 kor. tartozása kamatjába fizetett	52	—
73	1901. „ 14.	özv. Csighy Ferenczné néhai férje évi járuléka hátrányát kifizette	47	—
74	1901. „ 15.	özv. Kósa Dánielné Kósa Ede tartozása törlesztésére fizetett	138	40
75	1901. „ 15.	özv. Kósa Dánielné Kósa Ede 138 kor. 40 fillér tartozása kamatjába fizetett	11	—
76	1901. „ 15.	Szathmáry József kamat tartozásai törlesztésére fizetett	240	—
77	1901. „ 15.	Az ó-pályi-i egyház lélekszám után fizetett	9	—
78	1901. „ 15.	Hagymásy Sándor 400 kor. tartozása félévi kamatjába fizetett	16	—
79	1901. „ 16.	Nagy Károly dengelegi lelkész 200 kor. tartozását kifizette	200	—
80	1901. „ 16.	Nagy Károly kamathátralékba és késedelmi kamatba fizetett	39	20
81	1901. „ 16.	Lövey Pál kamatba fizetett	108	—
82	1901. „ 20.	Az 1104. számú népbanki könyvre kivettem	400	—
83	1901. „ 27.	özv. Buzás Lajosné gyámintézeti tartozása törlesztésére fizetett	314	94
		Oldal-összeg	8342	69

Folyó- szám	Bevétel ideje	A fizető neve a bevétel megnevezése	kor.	fill.
84	1901.máj.27.	Esperes ur özv. Buzás Lajosné kegydíjából az ér-endrédi egyház- nak utalványozott	8342	69
85	1901. „ 30.	A fábiánházi egyház lélekszám után fizetett	172	15
86	1901. „ 30.	A kis-majtényi egyház lélekszám után fizetett	25	35
87	1901.jun. 6.	A nagy-dobosi egyház lélekszám után fizetett	18	—
88	1901. „ 30.	Az irinyi egyház tőke tartozása törlesztésére fizetett	42	84
89	1901. „ 30.	Az irinyi egyház kamatba fizetett	200	—
90	1901. jul. 11.	Segesváry József k.-jánosi lelkész 1901. évre gyámintézeti járulékba fizetett	48	—
91	1901. „ 24.	A bőrvelyi egyház lélekszám után fizetett	33	15
92	1901. „ 24.	A n.-ecsedi egyház lelkész 1901. évi gyámintézeti járulékát kifizette	45	87
93	1901. „ 24.	Turóczy Gyula kamatba fizetett	63	04
94	1901. „ 27.	A szamosszegi egyház lélekszám után fizetett	14	—
95	1901. aug. 1.	Tukacs Albert 1901. évre gyám- intézeti járulékát kifizette	74	40
96	1901. „ 1.	Pataki Sándor ér-körtvélyesi lelkész 1901. évi lelkészi gyámintézeti járulékát kifizette	61	28
97	1901. „ 15.	Veress Imre irinyi lelkész 1901. gyámintézeti járulékát kifizette	69	66
98	1901. „ 15.	Nagy Károly dengelegi lelkész 1901. évi gyámintézeti járulékát kifizette	104	29
99	1901. „ 15.	Nagy Károly dengelegi lelkész gyámintézeti évi járuléka hátrá- nyát kifizette	93	90
Oldal-összeg			33	50
			9605	12

Folyó- szám	Bevétel ideje	Fizető neve s a bevétel megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	9605	12
100	1901. aug. 20.	Kincses István mátészalkai lelkész 1901. évi gyámintézeti évi járulékát kifizette	60	84
101	1901. „ 23.	Györfi Albert jármű-i lakos 1000 korona tartozása félévi kamatjába fizetett	40	—
102	1901. „ 25.	Farkas András irinyi lakos 500 korona tartozása egy évi kamatjába fizetett	40	—
103	1901. „ 25.	Farkas András késedelmi kamatba fizetett	1	60
104	1901. „ 25.	A k.-jánosi egyház lélekszám után fizetett	35	70
		Összes bevétel	9782	96

Kiadás.

Folyó- szám	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	kor.	fill.
1	1900. szpt. 27.	Pénztárnok tiszteletdíja 1900. ápr. 24-től 1901. ápr. 24-ig.	200	—
2	1900. nov. 16.	özv. Buzás Lajosnénak az 1901. 1902. évi kegydíjából kiadtam	200	—
3	1900. „ 22.	Kósa Ede nyugdíjából Kósa Dániel-nének kiadtam	100	—
4	1900. „ 28.	Ladányi Endre géresi lelkésznek kölcsön adtam	600	—
5	1900. decz. 11.	Az országos gyámintézetbe belépési és évi járulékba fizettem	1215	24
6	1900. „ 11.	Az országos gyámintézet részére küldött pénzután két magán levél díjával postabért fizettem	1	60
7	1900. márc. 10.	özv. Kósa Dánielnének Kósa Ede nyugdíjából kiadtam	50	—
8	1900. „ 11.	Györfi Albert jármi-i lakosnak kölcsön adtam Földváry Sándor jogügyi tanácsos utján	1000	—
9	1900. ápr. 15.	özv. Buzás Lajosnénak esperesi utalványra Debreczenbe küldtem	100	—
10	1900. „ 26.	özv. Lengyel Pálnénak és két gyermekének kegydíjban fizettem	500	—
11	1900. „ 26.	özv. Pócsik Andrásnénak kegydíjba fizettem	125	—
12	1900. máj. 1.	özv. Nagy Gáspárnénak kegydíjban fizettem	250	—
13	1900. „ 1.	özv. Szabó. Károlynénak és négy kiskoru gyermekének	750	—
14	1900. „ 1.	özv. Szikszai Józsefnének kegydíjba fizettem	250	—
15	1900. „ 1.	Papp Johannának Papp Arthur árvájának kiadtam	250	—
Oldal-összeg			5591	84

Folyó- szám	Kiadás ideje	A kiadás megnevezése	kor.	fill.
		Áthozat	5591	84
16	1901. máj 8.	Dienes Emmának kegydíjba fizet.	250	—
17	1901. „ 8.	özv. Kiss Lajosnénak kegydíjba fizettem	250	—
18	1901. „ 9.	Az államsegély nyugtájára bélyegért fizettem	5	—
19	1901. „ 11.	özv. Kubinyi Károlynénak kegydíjba fizettem	250	—
20	1901. „ 14.	özv. Csighy Ferencznének 1900. ápr. 24-től 1901. ápr. 24-ig.	250	—
21	1901. „ 14.	özv. Csighy Ferencznének 1901. ápr. 24-től 1902. ápr. 24-ig.	250	—
22	1901. „ 15.	özv. Kósa Dánielnének kegydíjba fizettem	250	—
23	1901. „ 15.	Kósa Ede nyugdíjából Kósa Dánielnének fizettem	300	—
24	1901. „ 16.	özv. Biró Károlynénak kegydíjba fizettem	250	—
25	1901. „ 27.	özv. Buzás Lajosnénak és öt kiskorú gyermekének kegydíjba fizet.	875	—
26	1901. „ 27.	Az ér-endrédi egyháznak Buzás Lajosné helyett fizettem	172	15
27	1901. aug. 5	Az 1104. sz. népbanki könyvre betettem	600	—
28	1901. „ 15.	Kósa Ede nyugdíjából Kincses Istvánnak kifizettem	300	—
29	1901. „ 26.	Az 1104. sz. népbanki könyvre betettem	188	—
Összes kiadás			9781	99

Összes bevétel 9782 kor. 96 fill.

Összes kiadás 9781 „ 99 „

Pénztári maradvány 97 fill.

Azaz kilenczvenhét fillér.

Összeállította s az 1901. szept. 11-én Mátészalkán tartandó egyházmegyei közgyűléshez megvizsgálás végett beterjeszti.

Uray József,
gyámintézeti ellenőr.

Vityi Bertalan,
gyámintézeti pénztárnok.

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

(a 22. számhoz.)

A lelkeszi nyugdíj intézet felállítása, a Prot. Irodalmi Társulat fejlesztésére van felhiva ez idő szerint közegyházunk figyelme. Mindkét cél megvalósításához keressük a pénzforrást, de nehezen találjuk meg. Gondolataink ott keringnek — forognak a gyülekezetek pénztára s a lelkeszek jövedelme körül . . . , de aggodalom ül eközben minden arczon.

És méltán! Mert gyülekezeteinkre több terhet tenni, lelkeszi karunktól tetemesebb áldozatot kívánni, nem egyebet tesz, mint közegyházunk lélegzése vagy vérkeringése elé újabb és veszélyesebb akadályt gördíteni.

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei közgyűlés! Az a pénz, amely fent említett mindkét cél megvalósításához szükséges, már meg van a közforgalomban, ezt csak meg kell váltani.

Buzduljon fel lelkeszi karunk s a mit oly sokszor, oly lelkesen hirdetett, ma is hirdet és örökké hirdetni fog: valósítsa most meg maga, áljon oda a közszolgálat oltárához s mondja ki, hogy a következő egyházi tisztujtástól, egy negyed századig, az esperesi szolgálattól, a legkisebb közszolgálatig, minden ténykedést pénzbeli áldozata nélkül ingyen teljesít.

Egyházmegyénk Közigazgatási kiadását véve alapul, megváltanánk e szerint 60-70 ezer koronát hova fejlődnék aztán ez egy negyedszázad alatt.

Tudom. Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei közgyűlés, hogy ez eszme megvalósításánál, nem ugyan elháríthatatlan, mégis némi — nemü akadályt az esperesi közszolgálat képez, mivel az igen terhes. Azonban egy igen üdvös eszmével ezen segíthetünk, — és pedig az egyházmegyék újabb és jóval kisebb beosztása által.

A lelkeszi kar felbuzdulása s áldozatkészsége ezen régi idő óta s oly sokak által sürgetett eszmének is megvalósítása által, még csaknem annyi eddig mellőzött világi és egyházi egyént emel fel tisztviselői rangra, állít a közszolgálat terére.

Hát nem szükséges-e ezt az eszmét is megvalósítani, amikor látjuk azt, hogy sok tehetséges és ambitiosus hitsorsunk s lelkesztársunk mellőztetését látva leszerel s érezhető hidegséget mutat közügyeink iránt?

Nem szükséges-e, a mikor óriási ellenfelünk, még szolgálait is sorompóba állítja ellenünk?

Ezeket előre bocsátva, azon alázatos kéréssel járulok a Nagyt. és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűléshez, miszerint a fent említett két eszmét, az ingyen közszolgálat és az egyházmegyék újabb és kisebb beosztásának eszméjét magáévá tenni, azt egyházkerületi, konventi uton, vagy ha kell ennek kikerülésével zsinat elé terjesztetni, — egy uttal javaslatomat jegyzőkönyvbe vétetni kegyesen méltóztassék.

Iriny, 1901. augusztus 31-én.

A Nagyt. és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlésnek

alázatos szolgája

Veress Imre,

ev. ref. lelkész.

T Á R G Y M U T A T Ó.

1. Egyházmegyei gondnok ur meg nem jelenhetése tudomásul vétetik, s az egyik elnöki szék Földváry Sándor világi tanácsbíró urral helyettesítettik.
2. Több tanácsbíró uraknak jelen gyűlésünkön meg nem jelenhetése.
3. Képviselők megbízó levelei.
4. Szarka Károly ó-apáti-i lelkész eltávozásával Pótor Elemér ó-apáti-i lelkészszé elválasztatott.
5. Tanító karban történt változás
6. Esperes ur megbizatik, hogy a tanügyi bizottság elnökének, meghallgatásával körlátogatót nevezzen ki.
7. Az 1848. évi t. cz. életbeléptetése iránti felterjesztés.
8. Zsinati törvény revisiója.
9. Belmissiói ügy.
10. Állami vagy más felekezeti iskolába járó ref. növendékek vallás oktatása.
11. A beregi egyházmegye indítványa, a felekezeti iskolákat fenntartó alapról.
12. A csonka és kegyeleti évek módosítása.
13. A parókhialis könyvtárak felállítása.
14. Gyámintézeti számadás.
15. Tanügyi bizottsági elnök jelentése.
16. Rendkívüli államsegélyért folyamodók.
17. Közalapi segélyért folyamodók.
18. Ref. segély egylethez folyamodó egyházak.
19. Szabó Sámuel tanító, s Polity Gizella tanítónő a tanítói esküt leteszik.
20. N.-Ecsedi egyház ingatlan vásárlása.
21. Gebei egyház adásvevési szerződése.
22. Szigethy Gyula és Veress Imre lelkészeknek indítványai a jövő egyházmegyei gyűlésen fognak tárgyalatni.
23. Berey József mult gyűlésre beadott indítványa.
24. Becske Bertalan mátészalkai tanító ellen beadott panasz a fegyelmi bírósághoz tétetik át.
25. Kalmár Gyula jármi-i egyház magtár kezelőjének kérelme, a köizg. bírósághoz tétetik át.

26. Makai János géresi tanító az egyház ellen benyújtott jogtalan kérelmével elutasítatik.

27. A n.-ecsedí egyház énekarának alapszabályai megerősítetnek.

28. Az irinyi egyházban építendő magtár tervrajza és költségvetése megerősítetnek.

29. Szobonya József jármi-i lelkész kérvénye.

30. Az egyházkerületi tisztviselők választása tárgyában tett utasítás.

31. Jegyzőkönyvi hitelesítés.

Bíróági ülés.

32. A bórvelyi egyház adó ügye.

33. A mérki egyház ártéri ügye.

34. Gerzó Bertalan n.-károlyi lakos egyházi adó ügye.

35. Drenyóczky Mihályr.é n.-károlyi lakos egyházi adó ügye.

Függelék.

